

YUNOGOGIKA FANI ORQALI BO'LAJAK PEDAGOGLARDA SOG'LOMLIK MADANIYATINI SHAKLLANTIRISH MEXANIZMLARI

Ibragimova Nazokatxon Qaxramonjon qizi

Andijon davlat pedagogika instituti, mustaqil izlanuvchi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.16911301>

Hozirda, Respublikamizning barcha sohalarida bo'lgani kabi, ta'lim borasida ham katta islohotlar amalga oshirilmoqda. Ijtimoiy tuzilmalarni insonparvarlashtirishning yangi tamoyillari, bozor iqtisodiyoti munosabati qonunlari, mafkuraviy va ahloqiy tamoyillar o'zgarib borayotgan bir paytda ishsizlik, moddiy yetishmovchilik, bolalarning nazoratsizligi, oilalarning ajralib ketishi, g'ayri ijtimoiy hodisalar — alkogolizm, narkomaniya, jinoyatchilik, fohishabozlik kabi ijtimoiy muammolarni yechish ham alohida ahamiyat kasb etadi.

Yunogogika fani orqali sog'lomlik madaniyatini shakllantirish mexanizmlari:

1. Nazariy bilimlar: Yunogogika fani talabalarga sog'lom turmush tarzi, to'g'ri ovqatlanish, jismoniy faollik, ruhiy salomatlik va boshqa muhim mavzularda chuqur nazariy bilimlar beradi.

2. Amaliy mashg'ulotlar: Talabalar nazariy bilimlarni amalda qo'llash uchun turli xil mashg'ulotlarda qatnashadilar. Bularga sog'lom ovqatlanish rejasini tuzish, jismoniy mashqlar bajarish, stressni boshqarish usullarini o'rganish kiradi.

3. Tajriba almashish: Talabalar o'z tajribalari va bilimlarini bir-birlari bilan bo'lishadilar, bu esa o'zaro o'rganish va sog'lom turmush tarzini targ'ib qilishga yordam beradi.

4. Interaktiv usullar: Yunogogika darslarida interaktiv usullar, masalan, munozaralar, loyihalar, keys-stadi, treninglar va simulyatsiyalar qo'llaniladi. Bu talabalarning faol ishtirokini ta'minlaydi va ularni sog'lom turmush tarzi bo'yicha o'z fikrlarini ifodalashga undaydi.

5. Amaliyot: Talabalar o'zlarining pedagogik faoliyatida sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish uchun bilimlarni qo'llashadi. Ular bolalar va ularning oilalariga sog'lom turmush tarzi bo'yicha maslahatlar berishlari, turli xil sog'lomlashtirish tadbirlarini tashkil etishlari mumkin.

6. Targ'ibot: Yunogogika fani talabalari o'zlarining bo'lajak faoliyatida sog'lom turmush tarzini targ'ib qilish uchun turli xil usullardan foydalanishlari mumkin. Bularga ota-onalar uchun seminarlar, bolalar uchun sog'lomlashtirish tadbirlari, maktabda sog'lom muhit yaratish va boshqalar kiradi.

7. Pedagogik mahoratni oshirish: Yunogogika fani talabalarning pedagogik mahoratini oshirishga yordam beradi. Ular bolalar bilan muloqot qilish, ularni sog'lom turmush tarziga undash va ularga namuna bo'lish uchun kerakli ko'nikmalarga ega bo'ladilar.

Umuman olganda, yunogogika fani bo'lajak pedagoglarda sog'lomlik madaniyatini shakllantirish uchun keng qamrovli yondashuvni taqdim etadi. Bu yondashuv nazariy bilimlar, amaliy mashg'ulotlar, tajriba almashish, interaktiv usullar, amaliyot, targ'ibot, pedagogik mahoratni oshiradi. Bolajak pedagoglarni o'z rivojlanishining sub'ekti pozitsiyasida joylashishini ta'minlaydigan o'quv jarayonini qurish. O'quv jarayoniga "O'qituvchining testologik madaniyati" maxsus kursini joriy etish; o'quv jarayonida faol usullar va shaxsiy ahamiyatga ega amaliy va o'quv vazifalari-rini, shu jumladan ijodiy xarakterga ega bo'lgan vazifalarni qo'llash orqali talabalarning mustaqil ishlarining rolini oshirish, o'qituvchining testologik faoliyatida faol o'zini o'zi anglashiga hissa qo'shish, o'quv jarayonini kompyuterlashtirish va o'qituvchining testologik madaniyatini shakllantirish jarayonining barcha bosqichlarida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish, loyiha usulini

qo'llash orqali o'qituvchini mustaqil loyihalash-kognitiv va amaliy-realizatsiyaviy test faoliyatiga faol kiritish (immersion).

Xulosa: Pedagoglar sog'lomlik madaniyatini shakllantirish jarayoni bilan tanishtirish, o'quv diagnostikasi tizimining zamonaviy o'quv qo'llanmalari o'quv jarayonini optimallashtirishga, uning boshqarilishiga yordam beradi. Berilayotgan bilim, hosil qilayotgan ko'nikma va malakalar qay darajada o'zlashtirilganini aniqlash va baholash o'qituvchi uchun ham, o'quvchi uchun ham muhim ahamiyatga ega.

References:

Используемая литература:

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 6-noyabrdagi "O'zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta'lim-tarbiya va ilm-fan sohalarini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6108-sonli Farmoni. - <https://lex.uz/docs/5085999>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 30-may Fanlar akademiyasi tashkil topganining 80 yilligiga bag'ishlangan nutqi. -T.: Oyna gazetyasi 34-son. 30.05.2023.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 8 oktyabr "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish kontseptsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5847-sonli Farmoni